

PISM

POLSKI INSTYTUT SPRAW MIĘDZYNARODOWYCH
THE POLISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

NR 10/2023, 23 LUTEGO 2022 © PISM

KOMENTARZ

Wizyta Joe Bidena w Polsce

Mateusz Piotrowski

W dniach 20–22 lutego br., po powrocie z Kijowa, prezydent USA Joe Biden przebywał w Polsce. Wizyta miała na celu podkreślenie roli Polski i państw regionu w zakresie pomocy udzielanej Ukrainie. Kolejny raz zaznaczyła też jedność sojuszu państw demokratycznych trwającą przez rok rosyjskiej agresji oraz ich gotowość do dalszego wsparcia militarnego zwycięstwa Ukrainy.

Jaki był program wizyty?

Po wizycie na Ukrainie Biden powrócił do Polski 20 lutego. Oficjalny program polityczny jego wizyty w Warszawie rozpoczął się 21 lutego. Tego dnia prezydent USA rozmawiał z prezydentem RP Andrzejem Dudą, premierem Mateuszem Morawieckim i przewodniczył amerykańskiej delegacji podczas rozmów plenarnych. Spotkał się także z przebywającą w Polsce prezydentem Mołdawii Maią Sandu. Następnie wygłosił publiczne przemówienie przed Arkadami Kubickiego, gdzie spotkał się z przedstawicielami opozycji – marszałkiem Senatu Tomaszem Grodzkim, prezydentem Warszawy Rafałem Trzaskowskim i przewodniczącym Platformy Obywatelskiej Donaldem Tuskiem. 22 lutego Biden rozmawiał z pracownikami ambasady USA w Warszawie (gdzie pracuje także część personelu ewakuowanej ambasady w Kijowie) i uczestniczył w nadzwyczajnym szczycie Bukareszteńskiej Dziewiątki (B9), w którym udział wzięli także sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg.

Jakie było przesłanie warszawskiego wystąpienia Bidena?

W publicznym wystąpieniu w Warszawie prezydent USA skupił się na podkreśleniu jedności wspólnoty transatlantyckiej, w tym NATO, jaką udało się zbudować po rosyjskiej agresji na Ukrainę. Zaznaczył, że systemy

demokratyczne mają przewagę nad autorytarnymi rządami Putina i przywódców innych państw, co stanowiło kontynuację jego przemówienia wygłoszonego w Warszawie w marcu 2022 r. Za wyraz polityki USA w zakresie wzmocnienia demokracji w Europie należy uznać odniesienie do Mołdawii i zwrócenie uwagi na wyznaczenie ścieżki jej akcesji do Unii Europejskiej, a także zasygnalizowanie wsparcia dla opozycji i społeczeństwa obywatelskiego na Białorusi. W ten sposób Biden potwierdził, że tradycyjny cel polityki zagranicznej USA, czyli rozszerzenie UE i NATO o wszystkie kraje, które tego chcą, dotyczy także państw powstałych po rozpadzie ZSRR. Deklaracje Bidena o zabiegach o utrzymanie jedności i dalsze wsparcie Ukrainy w wojnie obronnej przeciw Rosji dodatkowo uwiarygodniła i wzmocniła wcześniejsza wizyta w Kijowie i spotkanie z prezydentem Wołodymyrem Zełenskim.

Jakie znaczenie miał szczyt B9 z udziałem Bidena i Stoltenberga?

Przywódcy państw B9 (Polska, Litwa, Łotwa, Estonia, Czechy, Słowacja, Rumunia, Bułgaria i Węgry) spotkali się rok od rozpoczęcia pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę. Szczyt służył omówieniu dalszych metod wsparcia Ukrainy transferami uzbrojenia oraz sformułowaniu wspólnego stanowiska państw wschodniej flanki w kwestii sposobu wdrożenia nowej strategii Sojuszu, co będzie głównym

KOMENTARZ PISM

tematem szczytu Sojuszu w Wilnie w lipcu br. Poza potwierdzeniem przywiązania do zobowiązań sojuszniczych, poparciem dla dołączenia Finlandii i Szwecji do NATO oraz potępieniem Rosji i wspierających ją podmiotów za prowadzenie wojny, państwa B9 wyraziły gotowość do wsparcia i współpracy z partnerami NATO – Bośnią i Hercegowiną, Gruzją oraz Mołdawią. Obecność prezydenta USA i sekretarza generalnego NATO na szczycie jest sygnałem, że wzmocnienie zdolności Sojuszu do odstraszenia i obrony, zapowiedziane na szczycie w Madrycie w ubiegłym roku, może oznaczać zwiększenie lub zmianę charakteru obecności sił sojuszników przynajmniej w części państw wschodniej flanki.

Co wizyta Bidena oznacza dla relacji polsko-amerykańskich?

Wybór Polski na cel wizyty prezydenta USA w rocznicę rosyjskiej inwazji podkreślił znaczenie Polski w wysiłkach na rzecz wsparcia Ukrainy. Polska i USA wzywały do utrzymania jedności partnerów Ukrainy udzielających jej wsparcia wojskowego oraz zwiększenia jego skali i zakresu (o nowe rodzaje broni), szczególnie dostarczania kluczowej dla Ukrainy amunicji artyleryjskiej. Prezydenci Duda i Biden omówili też perspektywy zaangażowania Polski i USA w odbudowę Ukrainy. Pomimo wojennego kontekstu wizyty rozmowy dotyczyły także dwustronnej i sojuszniczej współpracy obronnej, gospodarczej oraz energetycznej, w tym rozwoju energetyki jądrowej w Polsce. Pomoc Ukrainie i koordynacja polityki w tym obszarze między Polską i USA pozwalają na utrzymanie najwyższego od lat szczebla i intensywności w relacjach dwustronnych.